

TAUSTAMUISTIO

VIIDES TOISSIJAJAISUUSPERIAATETTA KÄSITTELEVÄ KOKOUS

21. maaliskuuta 2011
Bilbao Baskimaa
Espanja

"Subsidiariteetin seuranta vuosi Lissabonin jälkeen – yhteisiä lähestymistapoja paikallis- ja aluetasolla"

Vuosi Lissabonin sopimuksen voimaantulon jälkeen alueiden komitea (AK) käynnistää keskustelun alasta, jolla se on saanut uusia tärkeitä vastuualueita, eli toissijaisuusperiaatteen valvonnasta. AK:n mielestä toissijaisuusperiaatteen valvontaa tulisi harjoittaa koko politiikanmuotoiluprosessin ajan, ja sen tulisi kattaa näin ollen EU:n lainsäädännön valmisteluprosessi ja lainsäädäntöprosessin eri vaiheet sekä täytäntöönpanovaihe, koska eri vaiheet vaikuttavat toisiinsa. Sen vuoksi tämänvuotisessa toissijaisuusperiaatetta käsittelevässä kokouksessa keskitytään toissijaisuusperiaatteen valvontaan näiden vaiheiden aikana: Euroopan komission valmisteluvaiheessa tekemä vaikutusten arviointi ja paikallis- ja aluetason osallistuminen, toissijaisuusperiaatteen valvonta lainsäädäntövaiheessa yleisesti ja erityisesti varhaisvaroitusjärjestelmän osalta. Valvonta kattaa niin ikään EU:n lainsäädännön täytäntöönpanon valvonnan ja paikallis- ja alueviranomaisten roolin toissijaisuusperiaatteen noudattamisessa kentällä.

Yksi tehokas väline toissijaisuusperiaatteen valvonnassa koko prosessin ajan on AK:n toissijaisuusperiaatteen seurantaverkosto, joka on osoittautunut vuodesta 2007 hyödylliseksi foorumiksi.

Toissijaisuusperiaatetta käsittelevän tämänvuotisen kokouksen isäntänä toimii Baskimaa. Se on ollut toissijaisuusperiaatteen seurantaverkoston aktiivinen kumppani sen perustamisesta alkaen, ja sitä edustavat seurantaverkostossa sekä sen itsehallintoalueen aluehallitus että parlamentti. Baskimaan itsehallintoalueen aluehallitus osallistuu toissijaisuusperiaatteen seurantaverkoston toimintasuunnitelmaan: se johtaa sosiaalisia innovaatioita käsittelevää työryhmää ja on myös ilmastonmuutosta torjuvan työryhmän jäsen. Se on lisäksi osoittanut suurta kiinnostusta ja antanut panoksensa seurantaverkoston toteuttamiin vaikutustenarviointiin liittyviin kuulemisiin. Baskimaan itsehallintoalueen aluehallitus on vastannut kaikkiin toimiin, joita Espanjan kansallinen parlamentti on toistaiseksi toteuttanut varhaisvaroitusjärjestelmän puitteissa.

Yleistietoa tapahtumasta

Avajaiset

Konferenssin avaavat AK:n puheenjohtaja Mercedes Bresso, Baskimaan itsehallintoalueen aluehallituksen pääministeri (*Lehendakari*) Patxi Lopez ja Baskimaan alueparlamentin puhemies Arantza Quiroga.

Toissijaisuusperiaatteen valvonta vuosi Lissabonin sopimuksen voimaantulon jälkeen: esimerkitapauksia

Tämän jälkeen puheenvuoro annetaan Euroopan komission, Euroopan parlamentin, EU:n neuvoston ja AK:n edustajille. Heitä pyydetään kuvailemaan Lissabonin sopimuksen voimaantulosta johtuneita, toissijaisuutta koskevia suuria muutoksia. Myös toissijaisuusperiaatteen seurantaverkoston kehitystä ja toimintaa painotetaan. Sen jälkeen AK:n jäsenet avaavat keskustelun.

Ensimmäinen istunto (aamupäivä)

Toissijaisuusperiaatteen noudattaminen paikallis- ja alueviranomaisissa

Ensimmäisessä istunnossa keskitytään EU:n lainsäädännön täytäntöönpanoon ja kootaan yhteen toissijaisuusperiaatteen seurantaverkoston ensimmäisen toimintasuunnitelman viiden työryhmän tärkeimmät kumppanit. Toimintasuunnitelman tavoitteena on hyödyntää seurantaverkoston kaikkia mahdollisuuksia toimia ideariihenä ja EU:n lainsäädännön täytäntöönpanoa koskevien parhaiden käytänteiden vaihtamisen esikuvallisena foorumina. Tärkeimpiä kumppaneita pyydetään ilmaisemaan näkemyksensä EU:n lainsäädännön täytäntöönpanosta ja siitä, miten toissijaisuusperiaatetta noudatetaan paikallis- ja aluetasolla etenkin toimintasuunnitelman tulokset huomioon ottaen.

Työryhmät keskittyivät politiikanmuotoiluprosessiin osallistuvien hallinnon eri tasojen – paikallis/alue- ja unionitaso – välisiin yhteyksiin. Näin haluttiin osoittaa, että toissijaisuusperiaate ei ole vain "puolustusmekanismi", jonka tavoitteena on turvata lähinnä kansalaisia olevien hallintotasojen oikeudet, vaan että se on myönteinen käsite, joka tukee unionin sekä valtio-, alue- ja paikallistasojen kesken jaettujen toimivaltuuksien tehokasta käyttöä ja näin ollen keskittymistä rakentaviin synergioihin ja ratkaisuihin.

Toinen istunto (iltapäivä)

Alueparlamentit ja varhaisvaroitusjärjestelmä

Kansallisilla parlamenteilla on oikeus valvoa toissijaisuusperiaatteen noudattamista EU:n lainsäädäntöprosessin varhaisvaiheessa Lissabonin sopimuksella perustetun niin kutsutun varhaisvaroitusjärjestelmän avulla. Mekanismi mahdollistaa myös lainsäädäntövaltaa käyttävien alueellisten parlamenttien osallistumisen.

AK käynnisti kesäkuussa 2010 tutkimuksen alueellisten parlamenttien roolista ennakkovaroitusjärjestelmässä. Tutkimuksen tulokset esitellään ja niistä keskustellaan tässä istunnossa. Niitä hyödynnetään pyöreän pöydän keskustelussa, jossa sekä alueellisten että kansallisten parlamenttien edustajat keskustelevat parhaista tavoista käyttää Lissabonin sopimuksen mukaisia toimivaltuuksia. Erityishuomiota kiinnitetään siihen, miten voidaan parantaa alueparlamenttien institutionaalisia valmiuksia, jotta ne voivat arvioida toissijaisuusperiaatteen toteutumista varhaisvaroitussjärjestelmän puitteissa.

Lisäksi AK on tietoinen siitä, miten tärkeää on saada mukaan kaikki sidosryhmät politiikanmuotoilun varhaisvaiheessa. Sen vuoksi se haluaa käynnistää CALRE:ssa edustettuina olevien alueparlamenttien kanssa keskustelun toissijaisuusperiaatteen valvonnasta ja parhaista tavoista tehdä yhteistyötä tulevaisuudessa. Aluehallituksia ja erityisesti lainsäädäntövaltaa käyttäviä aluehallituksia kehoitetaan ryhtymään AK:n erityiskumppaneiksi sen tulevassa toissijaisuusperiaatteen valvonnassa erityisesti osallistamalla toissijaisuusperiaatteen seurantaverkoston toimintaan. Lopuksi toissijaisuusperiaatteen seurantaverkoston toisen toimintasuunnitelman tärkeimmät kumppanit esittelevät omat huomionsa.